

روون و ئاشکرایه که هونهری شیوهکاری کاریگه‌ریی زۆری له پیشکەوتنی میلله‌تاندا کردوه، ئەم کاریگه‌رییه‌ش هەر له دیزه‌مانه‌وه شوپنه‌واری له‌سه‌ر دیواری ئەشکەوتەکاندا ماوه. پاشان دەوری له په‌یدا‌بوونی شارستانییه‌ته‌کانی میزۆپۆتامیا و فی‌رعه‌ونییه‌کان و یۆنانیییه‌کان و رۆمانه‌کان هه‌بووه و له رۆژه‌لاتی دوور و سه‌رده‌می حوکمرانی کلێسه‌کانی ئەوروپا و چه‌رخ‌ی ریتی‌سانس تا ئەم‌ڕۆ جی‌ده‌ستی خۆی داناوه.

هەر له دیزه‌مانه‌وه‌ش هونهری شیوه‌کاری کاریگه‌ریی له‌سه‌ر شارستانییه‌کاندا هه‌بووه، سه‌ره‌تا له‌ رووی پروا و ئایین و له‌ خزمه‌ت به‌رزه‌ه‌ندی پاشا و ده‌سه‌لاتداراندا بووه له‌ دواییدا بووه‌ته‌ سیما و نیشانه‌ی پیشکەوتن له‌ بواری رۆشنی‌یری و شارستانییه‌تدا، به‌مه‌ش هەر شارستانییه‌تیک بووه‌ته‌ خاوه‌ن هونهری شیوه‌کاری تایبه‌ت به‌خۆی و پاش سه‌دان ساڵ له‌به‌ره‌م هینانی ئەم هونهره، هونهری هەر میلله‌تیک به‌ناوی خۆیه‌وه ناسراوه، وه‌ک هونهری سۆمه‌ری و ئاشووری و فی‌رعه‌ونی و یۆنانی و چینی و فارسی.. و تاد.

ئەم‌ڕۆ له‌ کوردستاندا ئیمه‌ زۆر پیتۆستیمان به‌وه‌یه‌ که له‌ دوا‌رژدا بیینه‌ خاوه‌نی هونهری شیوه‌کاری تایبه‌ت به‌ خۆمان که‌ سیفه‌ت و سیما و تایبه‌تمه‌ندی و مۆرکی خۆمانی پیتۆه‌ بی، ئەمه‌ش هه‌ول و ته‌قه‌للايه‌کی زۆری پیتۆسته، بۆیه‌ ده‌بێ رۆشنی‌یری هونهری له‌ناو میلله‌ته‌که‌ماندا بلا‌وبی‌تته‌وه، به‌تایبه‌تی له‌ ریگای داموده‌زگا‌کانی فی‌رکردنی هونهری وه‌ک په‌یمانگه‌ و کۆلیژه‌کانی هونهر. مه‌رجه‌ ئەم ناوه‌ندانه‌ش که‌سانی به‌توانای تیدا بکرتین به‌ مامۆستا و فی‌رخوازی خاوه‌ن به‌هه‌ری تیدا وه‌رگه‌ی، دوا‌ی ئەوه‌ی پیتۆستییه‌کانیان له‌لایه‌ن حکومه‌ته‌وه‌ بۆ دا‌ین بکرت، هه‌روه‌ها ده‌بێ ده‌زگا‌کانی راگه‌یاندن به‌ هه‌موو که‌ناڵه‌کانییه‌وه‌ رۆلێکی دیاریان له‌ بلا‌وکردنه‌وه‌ی رۆشنی‌یری هونهری و خولقاندنی که‌شیکێ رۆشنی‌یری له‌ناو میلله‌تدا هه‌بێ، هه‌روه‌ها ئه‌رکی حکومه‌ته‌ که‌ پشتگیری ناوه‌نده‌کانی فی‌رکردنی هونهر له‌ قوناغه‌کانی خوتیندا بکات له‌ سه‌ره‌تاوه‌ تا په‌یمانگه‌ و کۆلیژه‌ هونهرییه‌کان و دا‌ین کردنی هۆلی‌نمایش کردنی هونهری که‌ هه‌موو مه‌رجه‌کانی سه‌رده‌میانه‌ی تیدا بیت، به‌ تایبه‌تی پشتگیری کردنی هونهرمه‌ندانی خاوه‌ن به‌هه‌ره‌ و ئەزموون، هونهرمه‌ندانی به‌هه‌رداری لا‌و و کردنه‌وه‌ی پیتۆسانگه‌ی به‌رده‌وام بۆیان و گواستنه‌وه‌یان بۆ سه‌رحه‌م شاره‌کانی کوردستان، که‌ ئەمه‌ش له‌لای خۆی ده‌بیته‌ مایه‌ی بیرو‌را گۆرینه‌وه‌ی هونهری له‌نیوان هونهرمه‌ندانی شاره‌کانی کوردستاندا. نمایش کردنی کاری هونهرمه‌ندانی کورد له‌ ده‌ره‌وه‌ی ولاتیش به‌ تایبه‌تی له‌ ئەوروپا به‌ مه‌به‌ستی ناساندنی هونهر و هونهرمه‌ندانی کورد به‌ گه‌لانی دنیا ئه‌رکیکی دیکه‌ و ده‌بێ کاری بۆ بکرت. که‌ له‌ ئەنجامدا ورده‌ ورده‌ ده‌بیته‌ هۆی ده‌رکه‌وتنی سیمای هونهریکی کوردی گه‌شاوه‌ و جیتی خۆی له‌ناو هونهری گه‌لاندا ده‌کاته‌وه‌.

هونهری شیوه‌کاری کوردی پشتیوانی زیاتری ده‌وی

سلیمان شاکر